

Mancs, Viking és

Előző este még a tévéhíradóban láttam Lehóczki Lászlót, a Miskolci Speciális Felderítő és Mentőcsoporthoz vezetőjét, amint átvette Az elmúlt év legjobb magyarországi nonprofit szervezete kitiüntető oklevelét. Másnap már Diósgyőrben, egy körülbelül tizenkét négyzetméteres emeleti kis szobában beszélgettünk. Vele és a szintén csoporttag Mezősi Tamással. A csapat fennállása óta ez az első saját irodájuk. Egy magáncég ajánlotta fel nekik, ahol a számítógépen és néhány bútordarabon kívül már csak egy falipolcnak van helye. A polcon azonban csak a töredéke fér el az eddigi mentőakciók relikviáinak. A kanapén újságcsoportok és vaskos albumok hevernek, a szoba közepén, a földön egy speciális búváröltözék, aminek az árát le sem merem írni.

Kutya ebben a zsúfolt szobában aligha férne el. Legfeljebb az aprócska Csepi, akiről még lesz szó.

„Miért nem inkább pénzt keresel?”

Mezősi Tamás matematika-kémia-filozófia szakos magántanár, a mentők egyik búvára, a vízi mentés a reszortja. Akkora darab ember, kőkemény bicepszekkel, hogy alig fér el a széken. Az arcán viszont gyerekesen szelíd mosoly. A tanár úrnak két gyereke van: 13 és 11 évesek. Természetesen a 41 éves Lehóczki László sem marad el mögötte, aki civilben a Borsod Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság előadója. Neki két lánya van: a nagyobbik már 19, a kisebbik 10 éves.

Hogy miért fontos ez?

Mindketten azt mondják, egy szülő sokkal fogékonyabb az emberi tragédiákra.

Ennek a csoportnak a tagjai az elmúlt években kizárólag tragédiák vagy tragikus események helyszínein jártak. Tajvanon, Olaszországban, Kairóban, Kolumbiában, Törökországban, Venezuelában. Túlélők után kutattak a trópusi esőzések és földrengések sártengerében, a romok között. Aztán hazajöttek a negyven fokból az itthoni mínusz húszfokos hóhelyzetbe, amiből hatalmas árvíz lett, hollóházi földesuszamlás, majd ismét árvíz, és az eltűntek vagy vízbe fulladtak után kutattak.

A mentőcsapatnak, mondja tömören Lehóczki László, tavalý 21 vízbe fulladt „jutott”.

Riasztáskor (tavalý 150-et értek meg, ebből 9 külföldi volt) a csapattagok vagy az ágyból, vagy a munkahelyükről ugrottak. Akad

lyéről, az előbb-utóbb – nemzetközi és hazai dicsőség ide vagy oda! – búcsút mondhat az állásának. Alkalmasint a családi békének is, ha a drága felszerelést a szigorú biztonsági szabályok miatt le kell selejtezni, az újat zsebből megvenni, és a feleség perlekedik: „Miért nem inkább pénzt keresel? Miért nem inkább velünk vagy?”

– Mikor állt össze a stábjuk?

– Először volt a kutya! – mondja ünnepélyesen, mintha legalábbis a világ megmentéséről lenne szó, Mancs gazdája, Lehóczki László. – Az Erős, a Csepi, a Viking, a Dzsoki... Tíz évvel ezelőtt ők voltak az elődök. És volt a kezdeti időszak, amikor eljutottunk egy szakadék széléig, és rájöttünk, ide alpinista kell. Aztán a vízpartig, ahol búvárra volt szükség. A helyzetek, a történések építették fel annak idején a csapatot. Kelecsényi Csaba (ő a karosszérialakatos és Viking gazdája), Ducsa Zsolt, Kocsik Pista bácsi, Váradi Gyula, Schneider Gyula... Ők az alapító tagok, élükön Vikinggel, az airdertierrel, amelynek először volt mentőkutyavizsgálója Magyarországon. Sokan azt hiszik, az én Csepim például Viking kölyke. Pedig a tizenöt éves Csepi akár a nagyapja is lehetne. Időnként még képes nagyot alakítani, szinte az egerlyukba is belefér, de már ráfér a pihenés, mert nagyon sok bevetésen vett részt. Mancs német juhász, júniusban lesz hatéves, héthetes korától dolgozik. Viking kilencéves, még kiváló kondícióban van. A csapattagok többsége kutyatartó. Tamásnak például labradorja van, ami fajtájánál fogva vakvezető és mentőkutya. De visszatérve a kérdésre: a Miskolci Speciális Felderítő és Mentőcsoporthoz alapítványi formában, mint kiemelten közhasznú szervezet, három év óta dolgozik, és a csoport jelenleg 22 tagú.

Már tevéket is kínáltak értük

– Van különbség Viking és Mancs tudása között?

– Mindketten képesek akár a romok alatt, akár a földfelszínen az élőket felku-

Tajvan, 1999. október

a miskolci csapat

KERTÉSZ GÁBOR FELVÉTELEI

Törökország, 1999. augusztus

tunk. A halottkeresés ösztönből fakad, ezt nem lehet tanítani.

– *Hol volt az első külföldi akciójuk?*

– Kairóban, 1996-ban. Összeomlott egy tizenkét emeletes ház, rengeteg ember a romok között lelte a halálát. A két kutya akkora sikert aratott, hogy az arabok egy tevecsordát ajánlottak értük.

– *Innentől pedig sorolhatnánk a helyszíneket. A világsajtó szalagcímes híreit a maroknyi magyar kutyás csapatról. Tulajdonképpen ki fedezte ezeknek az utaknak a költségeit?*

– Kezdetben saját zsebből, illetve az alapítványi kasszából kellett előteremtenünk a pénzt. Később a fogadó országok utólag térítették a kiadásaink egy részét. Aztán megértük, hogy felkérték minket és mindent fizettek. Tavaly négyszer jártunk Törökországban, és minden alkalommal ők álltak minden költséget.

– A belföldi mentéseknél viszont – szól közbe Mezősi Tamás – a csoport minden kiadását a közalapítványunkra befolyt összegből fizetjük. Tavaly ez körülbelül ötmillió forint volt. Köszönet Torgyán miniszter úrnak, hogy az elismerő oklevél mellé egymillió forintot is adott, amit alapítványi támogatásként erre az évre is megígért. Mégis hozzá kell tennünk a családi kasszából. Az itthoni bevételek jó része magánemberek egyéni tragédiái. Az eltűntek felkutatása például, amihez időnként a rendőrség kér segítséget. Se a bajbajutottaknak, se a rendőrségnek nem lehet számlát benyújtani, de hát ez a karitatív munka lényege. Különvállal a finanszírozó és az, aki a segítséget kapja.

Mit jelent egy hazai emberélet?

– *A média a világszenzációs külföldi mentésekkel faragott sztárt a csapatból és a kutyákból. Hírnevüket végül is nem itthon, hanem a földrengések és földcsuszamlások romjai között szerezték.*

– Mindenki ezt firtatja! – mordul fel Lehóczki László. – Pedig nekünk egy ha-

faggatják a rémült családtagokat. Sokszor megértünk ilyet. Nem vagyok babonás, de már tudom, ilyenkor a legjobb volna el sem indulni. Végül is... – gondolkodik a megfogalmazáson – mi sajátos szimbólisban ténykedünk a médiával. Tudjuk, hogy nekik hírre van szükségük, nekünk meg arra, hogy egy eltűnt ember adatainak a közzétételével újabb információkhoz jussunk. Az anyagiak miatt szükségünk van a televíziós közszereplésekre is, de nem minden áron vállaljuk ezeket. Ha nincs a Fábry-show vagy a Dáridó, még kevesebb pénz folyik be az alapítvány kasszájába. Az alapítvány gazdasági felelősként én nagyon örülnék egy jó szponzornak. Vagy, mondjuk, egy profilunkba vágó – például kutyátápszeres – reklámnak. Mert pécünkre a mentés az a kategória, amire nem írnak ki pályázatokat. Van a sportra, kultúrára, egészségügyre, kisebbségi szervezetekre... erre semmi. Nem felelünk meg annak a feltételnek sem, hogy minimum száz taggal és öt megyét átfogva működünk. Na, akkor talán helikopterünk is lenne...! Mert ezt kérdezte az előbb, és csodálkozott, miért nevetek akkorát.

Nikolett, avagy másnap még van esély

– *Van egyáltalán a csapatnak valamilyen vagyontárgya?*

– A kutyák! – vágja rá Lehóczki László. – De ha most megkérdezi, mennyit ér nekem Mancs, ez olyan lenne, mintha a gyerekeim árát firtatná. Vagy azt, mennyit ér egy ember élete, akit a kutyám megmentett. Csaba számára pedig Viking a felbecsülhetetlen érték. Vigyáznunk is rájuk. Másfél évvel ezelőtt Mancsot valaki patkányirtóval megmérgezte. Az állatorvos napokig küzdött az életéért. Iszonyú érzés volt...

– *Hány kudarcélményük volt?*

– Minden bevetésünket fotókkal illusztrált albumban rögzítjük. Hát igen... akad közöttük jó néhány sikertelen is. A győze-

A MAGYAR KÁRTYA

A szlovákiai politikában időről időre előhúzott úgynevezett magyar kártyáról ír a *Szabad Újságban* Duba Gyula. A felvidéki magyar író eleve hamisnak érzi azt, amikor nagy tétre cinkelt lapokkal játszanak. A mai magyar kártyába sok minden belefér: kétely és vádak, tetszetős érvek és buta hazugságok, intellektuális ravaszság és primitív bunkóság. Igaztalan magyarelles vádak fűtik: az irredentizmus és a reváns kísértete, hazafiatlanság és az elszakadási vágy szelleme. A szlovák nemzeti szélsőségek érvei már jól ismertek, kiszámíthatóak, mint a mániákus szóisméltés. Ám a politikai kártyajátékban itt és most a szlovákiai magyarság a tét – figyelmeztet Duba Gyula a pozsonyi hetilap hasábjain.

ÚJHÍD ÉPÜL A DUNÁN

Újvidéken megkezdődött egy új Duna-híd építése az egy évvel korábban lebombázott péterváradai híd helyén – adja hírül a *Politika*. A bírálóbizottság – elvetve a város vezetése által szorgalmazott függőhidat – a belgrádi mérnökök által benyújtott tervet fogadta el. A csaknem 360 méter hosszú szerkezet elkészültével szétszerelik a tavaly szeptember óta üzemelő pontonhidat. Május 1-jén egy ideiglenes közúti-vasúti híd építése is megkezdődik a városban, amin át újraindulhat a tavalyi NATO-csapások idején megszakadt vasúti közlekedés Belgrád és Budapest között.

SZERB-ALBÁN ÖSSZECSAPÁSOK

Aggasztó hírek érkeznek Szerbia Koszovóval határos részéről – tudósít a *Danasz*. A három albán többségű ottani város – Bujanovác, Presevó és Medvegja – körzetébe újabb szerb belügyi alakulatok érkeztek, és már csaknem mindennaposak az összecsapások a Koszovóból beszivárgó albán fegyveresekkel. Megesett például, hogy az albánok törbe csaltak egy rendőrrőrt, egy rendőrtisztet megöltek, három társát megsebesítették. Közben az albán lakosság menekül a térségből, eddig 8 ezren kerestek menedéket Koszovóban. A Nemzetközi Közösség ismét két tűz közé került: egyik oldalon az elszakadásért küzdő albánok sorakoznak fel, a másikon az elvakult belgrádi rezsim, amely erőszakkal akar rendet teremteni a vegyes lakosságú körzetekben – mutat rá a belgrádi független újság.

nak, hogy az eszméi okjaitól megkülönböztetve egymillió forintot is adott, amit alapítványi támogatásként erre az évre is megígért. Mégis hozzá kell tennünk a családi kasszákból. Az itthoni bevételek jó része magánemberek egyéni tragédiái. Az eltűntek felkutatása például, amihez időnként a rendőrség kér segítséget. Se a bajbajutottaknak, se a rendőrségnek nem lehet számlát benyújtani, de hát ez a karitatív munka lényege. Különválnak a finanszírozó és az, aki a segítséget kapja.

Mit jelent egy hazai emberélet?

– A média a világszenzációs külföldi mentésekkel faragott sztárt a csapatból és a kutyákból. Hírnevüket végül is nem itthon, hanem a földröngések és földcsuszamlások romjai között szerezték.

– Mindenki ezt firtatja! – mordul fel Lehóczki László. – Pedig nekünk egy hazai emberélet megmentése sokkal nagyobb presztízt jelent, mint idegenben a romok között kutatni. Ott volt az a mádi néni! A huszonhetedik órában találtunk rá, borzasztó állapotban. De túlélte! A nagyhutai bácsi fent a Zempléni vizsont nem. Pedig tizenegy napig kerestük. Elment szegény gombászni, aztán eltévedt, rásötétedett, beleesett egy vízmósba, a megduzzadt patak majdnem tíz kilométerre elsodorta, aztán „leiszapol”. Szabad szemmel nem is volt látható, amikor megtaláltuk. Ezek is borzasztó dolgok, mégsem olyan szenzációk a sajtónak. Amikor a török kislányt, akiről a tv2 filmet is forgatott, kiemeltük az üregből, azt hittem, villámlik, úgy villogtak a vakuk. Ha külföldre megyünk, már a reptéren faggatnak minket, pedig még mondanivalónk sincs.

– Én nagyon rossz ómennek tartom – fűzi hozzá Mezősi Tamás –, ha a tévés kamera már egy kutatás elkezdésekor jelen van. Sőt! Hamarabb a helyszínre érnek és

Nikolett, avagy másnap még van esély

– Van egyáltalán a csapatnak valamilyen vagyontárgya?

– A kutyák! – vágja rá Lehóczki László. – De ha most megkérdezi, mennyit ér nekem Mancs, ez olyan lenne, mintha a gyerekeim árát firtatná. Vagy azt, mennyit ér egy ember élete, akit a kutyám megmentett. Csaba számára pedig Viking a felbecsülhetetlen érték. Vigyázunk is rájuk. Másfél évvel ezelőtt Mancsot valaki patkányirtóval megmérgezte. Az állatorvos napokig küzdött az életéért. Iszonyú érzés volt...

– Hány kudarcélményük volt?

– Minden bevetésünket fotókkal illusztrált albumban rögzítjük. Hát igen..., akad közöttük jó néhány sikertelen is. A győzelem kulcsa mindig az idő. Az azonnali rámozdulás az eseményre. Mert a mi szlogenünk az: másnap még van esély... Itt van például ennek a szegény gyulai kislánynak a fényképe. Mikor is tűnt el Nikolett...? Mindig összeszorul a szívem, ha erre a képre nézek. És nem bocsátom meg magunknak, hogy nem voltunk erőszakosabbak. Mert csak három nap után engedélyezték, hogy bekapcsolódjunk a keresésébe. Amikor már hűlőfélben voltak a nyomok, ha ugyan nem tűntek el...

A Miskolci Speciális Felderítő és Mentőcsoporthoz a közalapítvány postai számlaszáma: **10402764-27615968-00000000**. Adószáma pedig, ahová a személyi jövedelemadójuk egy százalékát ajánlhatják fel március 20-ig az állampolgárok: **18431276-1-05**. Minden támogatást köszönettel fogadják.

Keresztény Gabriella

romi alban többségű ottani város – Bujanovác, Presevó és Medvegya – körzetébe újabb szerb belügyi alakulatok érkeztek, és már csaknem mindennaposak az összecsapások a Koszovóból beszivárgó albán fegyveresekkel. Megegett például, hogy az albánok törbe csaltak egy rendőrszert, egy rendőrtisztet megölték, három társát megsebesítettek. Közben az albán lakosság menekül a térségből, eddig 8 ezren kerestek menedéket Koszovóban. A Nemzetközi Közösség ismét két tűz közé került: egyik oldalon az elszakadáért küzdő albánok sorakoznak fel, a másikon az elvakult belgrádi rezsim, amely erőszakkal akar rendet teremteni a vegyes lakosságú körzetekben – mutat rá a belgrádi független újság.

SZEGÉNYES KÖLTSÉGVETÉS

A bukaresti kormány elfogadta az idei költségvetés tervezetét. A *Recurs* idézi Isarescu miniszterelnököt, aki kijelentette: a költségvetés főlöttébb szegényes, egyetlen célja, hogy az ország túlélje a jelenlegi nehéz időszakot. A különböző tárcák tervén felüli követeléseit nem kerültek be a költségvetésbe, amelynek hiánya a hazai össztermék három százalékának felel meg. 2000-ben tovább növekszik a hadseregben és az oktatásügyben dolgozók fizetése. Ugyanakkor mintegy 60 ezer főt bocsátanak el a költségvetési intézményekből – írja a marosvásárhelyi újság.